

Številka: 355-1/2021-29
Datum: 16. 2. 2023

ZAPISNIK

30. seje Komisije za pitno vodo v Mestni občini Maribor (v nadaljevanju Komisija), ki je bila v ponedeljek, 6. 2. 2023, ob 14.00, v dvorani generala Rudolfa Maistra, Ul. heroja Staneta 1, Maribor.

PRISOTNI: dr. Samo Peter Medved, podžupan MOM; Miran Jug, direktor Mariborskega vodovoda; Darja Hojnik, NLZOH; Žan Hrenič, NLZOH, Matevž Vremec, UNI Graz, mag. Irena Kopač, AEI; Tatjana Košar, IRSKGLR OE Maribor; Marjan Topič, občina Duplek; mag. Simon Hmelak, občina Miklavž na Dravskem polju; Zdenka Hren, UE Maribor; dr. Renata Jecl, UM FGPA; mag. Mateja Klaneček, DRSV; Benjamin Lorbek, ZIRS; dr. Martina Bavec, UM FKBV; Alenka Cajnkar, MOM UKPP; Boris Keuc, RRA; Boštjan Erjavec, Mariborski vodovod; Suzana Fras, MOM UKPP; Cvetka Slana in Nina Gornik Mulec, SOUM SSVO.

ODSOTNI ČLANI KOMISIJE: Ivanka Gale, NIJZ; Leonida Gregorič, KGZ Maribor; Blanka Grajfoner, Direktorat za javne službe in investicije OE Maribor; Borut Koderman, IRSOP; Vesna Viher Hrženjak, NLZOH; dr. Nataša Sovič, ARSO; Mirjana Fesel, VGP Ptuj; Sebastjana Klepec Hlebič, Mariborski vodovod; Stanko Rafolt, občina Hoče-Slivnica; mag. Saša AJD, občina Ruše; Vesna Bauman, MOM UKPP; Nina Majcenovič Mikl, SOUM MI.

Dnevni red:

1. Otvoritev seje (Cvetka Slana, predsednica Komisije)
2. Pozdravni nagovor (dr. Samo Peter Medved, podžupan MOM)
3. Pregled realizacije sklepov z 29. seje Komisije (Nina Gornik Mulec, Skupna služba varstva okolja, SOU Maribor)
4. Poročilo o rezultatih izvajanja imisijskega monitoringa tal, površinskih in podzemnih voda na vodovarstvenem območju črpališč Mariborskega vodovoda za leto 2021 in 2022 (Darja Hojnik, Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano)
5. Poročilo o rezultatih izvajanja kontrolnega monitoringa podzemne vode zaradi izlitja kurilnega olja na lokaciji HS1 za leto 2022 (Darja Hojnik, Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano)
6. Predstavitve strokovnih podlag za sanacijo vodnjaka Bohova 2 (Boštjan Erjavec, Mariborski vodovod d.o.o.)
7. Razprava in zaključki

1. in 2. točka

Uvodoma je predsednica Komisije Cvetka Slana, vodja Skupne službe varstva okolja Skupne občinske uprave Maribor, pozdravila udeležence seje Komisije in jih seznanila z dnevnim redom.

Podžupan MOM, dr. Samo Peter Medved je v pozdravnem nagovoru spregovoril o pomenu varovanja voda. Poudaril je pomembnost delovanja Komisije za pitno vodo v MOM. Prav tako je izpostavil težave z zakonodajnimi okvirji, ki niso aktualizirani. Cilj vodstva MOM je, da bi v

tem mandatu celotni »vodni krog« (službe za kanalizacijo, vodooskrbo, ...) smiselno združili v enem podjetju.

3. točka

Realizacije sklepov 29. seje Komisije je predstavila Nina Gornik Mulec.

- Sklep 1: Zaradi še vedno prisotnega oljnega oblaka na območju izlitja kurilnega olja, se s kontrolnim monitoringom nadaljuje tudi v prihodnje, da se prepreči morebiten premik olja v smeri Vrbanškega platoja.

Z monitoringom podzemne vode na območju razlitja kurilnega olja pri občinski stavbi smo nadaljevali tudi v letu 2022. Naj spomnimo, kurilno olje se je razlilo leta 2016. V času od marca 2016 in do junija 2018 so se izvajala interventna dela po programih, katerih namen je bil predvsem zaščititi črpališče Vrbanški plato pred morebitnim dotokom olja. Kot povzročitelj mora MOM spremljati stanje okolja in izvajati kontrolni monitoring.

Rezultate vzorčenj v letu 2022 bo v nadaljevanju seje predstavila ga. Darja Hojnik iz Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano. Na podlagi predstavljene analize bo Komisija prejela odločitve o nadaljnjih aktivnostih v prihodnjem letu.

- Sklep 2: Nujno potrebna so investicijska vlaganja v vzdrževanje in obnovo vodovodnega sistema in vodnih objektov. Komisija na sami seji apelira na vse občine, da za te namene v svojih razvojnih projektih in občinskih proračunih poskušajo vsako leto zagotoviti zadostna finančna sredstva.

Na MOM se nadaljujejo razgovori za aktivnosti v zvezi z izvedbo II. faze aktivne zaščite Vrbanškega platoja. O napredku se poroča na eni izmed naslednjih sej.

II. faza aktivne zaščite je uspešno vključena in upoštevana v osnutku Občinskega prostorskega načrta Mestne občine Maribor, ki je v fazi sprejemanja. II. faza aktivne zaščite je tudi smiselno zajeta kot vsebinski del (ena izmed faz) v predlogu večjega regijskega projekta »Celovita oskrba s pitno vodo v severovzhodni Sloveniji - Varovanje vodnih virov«, ki ga koordinira RRA. O napredku projekta se bo podala kratka informacija ob koncu seje s strani g. Keuca.

Tudi letos velja enak poziv občinam, da za vzdrževanje in obnovo namenijo dovolj sredstev. Kako obsežna so bila vlaganja v preteklem letu, je krajšo informacijo podal direktor Mariborskega vodovoda, g. Miran Jug.

- Sklep 3: Glede na predstavljeno tematiko se predlaga, da se kljub izvajanju sanacijskih ukrepov na vodnjaku Bohova 2, celostno razišče stanje, ki je pripeljalo do izklopa omenjenega vodnjaka iz uporabe, vključno z raziskavami vodonosnika in črpalnih razmer. Predlaga se, da se k sodelovanju povabi institucije, ki imajo vedenje o omenjenem vodonosniku. Podrobneje se o tem pogovori na operativnem sestanku, ki ga skliče Mariborski vodovod z ustreznimi deležniki (sodelujeta tako MOM kot Občina Hoče-Slivnica ter strokovne institucije).

Mestna občina Maribor in občina Hoče-Slivnica sta v preteklem letu pristopili k reševanju problematike Bohovskega vodnjaka ter skupaj financirali izdelavo Programa strokovnih podlag za sanacijo vodnjaka Bohova 2. Nalogo je koordiniral Mariborski vodovod, ki je tudi izpeljal javno naročilo, na katerem je bil kot najustreznejši izvajalec izbran Geološki zavod Slovenije. V izvedbo naloge sta bila vključena podizvajalca Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano in Institut Jožef Stefan. Rezultate je v nadaljevanju predstavil g. Erjavec iz Mariborskega vodovoda.

4. točka

Darja Hojnik iz Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano je predstavila rezultate izvajanja imisijskega monitoringa tal, površinskih in podzemnih voda (v nadaljevanju imisijski monitoring). Na podlagi rezultatov **analiz površinskih voda** opravljenih v letih 2021 in 2022 so ugotovili, da so vsi izmerjeni in analizirani parametri znotraj zakonskih okvirov tako za površinske vode kot tudi za tla in podzemne vode. Se pa v **podzemni vodi** še naprej pojavljajo farmacevtske snovi, katerih učinki ob daljši izpostavljenosti še niso raziskani. V letu 2022 smo ugotovili prisotnost sredstev karbamazepin (sestavina antiepileptičnih zdravil skupine karboksamidi z nevrotropnimi in psihotropnimi učinki) in sulfametoksazol (poznani kot srednje dolgoročni sulfonamid za zdravljenje okužb, sečil, dihal in prebavil).

V podzemni vodi so našli tudi perfluorooktanojsko kislino in perfluorooktansulfonsko kislino, ki v trenutno veljavnem Pravilniku o pitni vodi nimata mejne vrednosti, si moramo pa prizadevati za čim nižjo vrednost. V Uredbi o pitni vodi, ki je še vedno v obravnavi in bo sprejeta v kratkem pa sta med parametri navedena tudi ta dva. Zaradi bioakumulacije in možne imunotoksičnosti se tudi v tujini te spojine v vzorcih okolja že spremljajo, saj predstavljajo nevarnost za ljudi in okolje. V vzorcih podzemnih vod se še naprej pojavljajo sledi atrazina, herbicida, katerega uporaba je od leta 2022 prepovedana.

Ga. Hojnik je pohvalila skrb Mestne občine Maribor za površinske in podzemne vode ter tla, saj smo vodilna občina na tem področju, ki je z rednimi monitoringi zaščitila svoj vodni vir. Posledično je kvaliteta naše pitne vode na zelo visokem nivoju.

Po obravnavani 4. točki je podžupan MOM, dr. Medved, vprašal, kako to, da reka Drava, ki napaja Vrbanski plato, ni vključena v monitoring.

Pojasnjeno je bilo, da monitoring reke Drave izvaja Agencija RS za okolje in sprejet je bil dogovor, da bomo pridobili najnovejše podatke in jih priložili k zapisniku.

SKLEP št. 1: Pridobijo se podatki monitoringov kakovosti reke Drave in se priložijo k zapisniku 30. seje Komisije. Prav tako se na naslednjih sejah redno predstavijo rezultati omenjenega monitoringa (Komisija pozove ARSO za predstavitev).

SKLEP št. 2: Vse prezentacije, predstavljene na današnji seji, se pošljejo udeležencem skupaj s končnim zapisnikom seje Komisije.

Go. Bavec je še zanimalo, če se v okviru imisijskega monitoringa merijo isti parametri kot pri državnem monitoringu. NLZOH je pojasnil, da so parametri isti. Ga. Bavec v razmislek poda predlog, da se v programu za naslednje obdobje imisijskega monitoringa »prevetri« nabor spremljanih pesticidov.

5. točka

Darja Hojnik je predstavila tudi rezultate kontrolnega monitoringa olj na območju izlitja kurilnega olja na dvorišču MOM. Predstavila je celotno zgodovino sanacijskih del za preprečitev širjenja onesnaženja proti črpališču Vrbanski plato. Rezultati analiz podzemne vode, odvzete v maju in oktobru 2022 kažejo, da izpiranje kurilnega olja iz tega območja še vedno poteka. Povedala je, da se je olje najprej pojavljalo samo v dveh vrtinah, zdaj pa se pojavlja že v štirih. Razmerja v vodonosniku se na srečo še vedno ohranjajo tako, da je smer toka v smeri proti Melju. V centru onesnaženja je še prisoten določen delež olj, ki se izpira iz

nenasičene cone tal. Meritve kažejo, da je na tem območju še vedno prisoten upoštevanja vreden oblak onesnaženja, ki mora biti kontroliran.

SKLEP št. 3: Ostanke razlitega olja na dvorišču občinske stavbe se še vedno pojavljajo v odvzetih vzorcih, zato se s kontrolnim monitoringom nadaljuje tudi v prihodnje, da se nadzoruje oz. prepreči morebiten premik olja v smeri Vrbanskega platoja. Monitoring se bo izvajal enkrat letno, čas se bo določil skupaj z izvajalcem v odvisnosti od hidroloških in vremenskih razmer.

Ga. Kopač je dodatno v razmislek predlagala, da bi se v več piezometrov namestilo merilnike za elektroprevodnost, saj bi se podatki lahko sproti spremljali in so spremembe takoj zaznane.

6. točka

Boštjan Erjavec iz javnega podjetja Mariborski vodovod d.o.o. je predstavil strokovne podlage za sanacijo vodnjaka Bohova 2. Strokovne podlage so bile pripravljene v skladu s pogodbo, sklenjeno med naročnikom Mestno občino Maribor in Občino Hoče ter izvajalcem Geološkim zavodom Slovenije (v nadaljevanju GeoZS). Nalogo je koordiniral Mariborski vodovod d. o. o. V izvedbo naloge sta bila vključena podizvajalca Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano (NLZOH) in Institut »Jožef Stefan« (IJS).

Predstavil je program in obseg del ter analize, ki so bile izvedene.

Iz rezultatov raziskav ni moč sklepati, da je za spremembo stanja kakovosti vode v vodonosniku razlog organsko onesnaženje. Glede na pregled dolgoročnih meritev GPV in črpanih količin lahko sklepamo na sočasen ekstremno nizek vodostaj in visoke črpane količine, ki so botrovale spremembam v vodonosniku, pomanjkanju kisika in redukcijskim pogojem. Na podlagi analize hidrološkega stanja na meritvah GPV hidroloških postaj ARSO Bohova in Rogoza lahko sklepamo na rahel trend zniževanja GPV na severnem delu Dravskega polja. V posnetku kemijskega stanja v avgustu 2022 so zaznali, da so se razmere v vodnjaku Bohova 2, kar se tiče vsebnosti kisika, izboljšale. Še vedno pa zaznavajo odstopanja v parametrih na območju med Plinarno, piezometrom BP-3, črpališčem Bohova 2 in piezometri PAC-3 in PAC-4 ob avtocesti. Tukaj so tudi povečane vrednosti Mn in Fe.

Izvajalec GeoZS je predlagal naslednje ukrepe:

- Optimizacija monitoringa merilnih mest in merjenih parametrov. Namestitve dodatnih senzorjev za meritve elektroprevodnosti.
- Analiziranje podatkov iz monitoringov in preveritev dolgoročnih sprememb.
- Pripravi program upravljanja z vodnim virom, v katerem bo razdelano, katere meritve se izvaja (spremlja), kdo je zadolžen za izvajanje in analizo. Določi naj se režim črpanja glede na različna hidrološka stanja in določi opozorilne GPV.
- Pregled in analiza arhivskih podatkov o črpalnih poskusih oz. priprava programa kompleksnega črpalnega poskusa za testiranje zmogljivosti vodonosnika in vpliva med vodnjaki.
- Monitoring fizikalnokemijskih parametrov (poleg običajnih še redoks potencial, vsebnost kisika, nitrat, nitrit, Fe, Fe²⁺, Mn) v ožjem območju vodnjakov Bohova 1 in 2.
- Mikrobiološki monitoring za določitev bakterij (pojasnitev denitrifikacijskih procesov).

Glede na predlagano se bo pristopilo k posameznim ukrepom.

7. točka

Boris Keuc iz RRA je predstavil projekt »Celovita oskrba s pitno vodo v severovzhodni Sloveniji – varovanje vodnih virov«.

Miran Jug, direktor javnega podjetja Mariborski vodovod, je izpostavil, da je zaskrbljujoče, saj trenutno načrpamo 70% pitne vode samo iz enega pitnega vira, zato je prej omenjen projekt izjemno pomemben in nujen.

V nadaljevanju se je razvila krajša razprava glede smiselnosti popisa (evidentiranja) vseh zasebnih vodnih virov pitne vode na širšem območju (pomeni popis zasebnih vodnih zajetij). Glede na zelo majhen delež pitne vode, ki se zagotavlja iz omenjenih zajetij, je ostalo zgolj pri ideji oz. predlogu tovrstnega popisa, o katerem se morda razmisli v prihodnje.

Seja Komisije je bila zaključena ob 16. uri.

Zapisala:

Nina GORNIK MULEC

Višja svetovalka

Posredovano po elektronski pošti:

- dr. Samo Peter Medved, podžupan MOM
- člani Komisije
- vsi ostali prisotni na 30. seji Komisije
- občine, ki sofinancirajo imisijski monitoring

V vednost po elektronski pošti:

- Aleksander Saša Arsenovič, župan MOM